

Lysakervassdragets venner

Miljøverndepartementet
v/Statsforvalteren i Oslo og Viken

sfovpost@statsforvalteren.no

2021-10-06

LvV-ref.: 21/80

Statsforvalterens saksnr: 2020/38121

2021/27979

Klager ang.

Tillatelse til å flytte anadrom fisk i Lysakerelva oppstrøms Fåbro Tillatelse til elektrofiske i Lysakerelva 2021 - 2026 - NaturRestaurering og NMBU

Lysakervassdragets venner (LvV) viser til tillatelsene gitt 24.09.2021 og 29.09.2021.

Lysakervassdragets venner er deltaker i Oslo Elveforum og Bærum Elveforum og har siden stiftelse i 2005 arbeidet for en helhetlig forvaltning av vassdraget. Vi var premissleverandør for kommunedelplanene for vassdraget som ble vedtatt i både Oslo og Bærum kommune og stadfestet av Miljødepartement.

Vår primære grunn for å klage er at tillatelsene er gitt uten nødvendig hensyn til de øvrige delene av Lysakerelva, dvs. uten å innse den reelle muligheten for at gytemodne laks plassert ovenfor Fåbro kan vandre opp Jarfossen, og dermed får adgang til gyteområder inntil 1500 meter oppover Lysakerelva, og en mindre mulighet for vandring helt til Hammerdammen ved Fossum. Videre klages det på saksbehandling av disse to, relaterte tillatelsene som kun har foregått innenfor byråkratiet uten offentlig deltakelse eller høring. En tredje begrunnelse er at den dårlige miljøtilstanden i Lysakerelva nedenfor Fåbro gir for dårlige næringsforhold for et økt antall anadrome fisk som vandrer tilbake.

Tillatelsen om elektrofiske kobles inn her fordi den nevner overvåking av gytemodne fisk flyttet ovenfor Fåbro som én begrunnelse for godkjenning.

Elektrofiske

Søknaden om elektrofiske begrunnes i at det skal danne grunnlag for å vurdere evt. skade til den anadrome fiskebestanden som resultat av arbeid med Fornebubanen. Naturrestaurering foretok elektrofiske i 2020 ifm. med planer om en fisketrapp i Fåbrofossen. Skal elektrofiske fungere som overvåking av miljøtilstanden i Lysakerelva under trussel fra arbeidet med Fornebubanen, burde grunnlagsdata blitt innhentet over flere år, og ved flere vannføringer i Lysakerelva. På de septemberdagene i 2020 da Naturrestaurering sist foretok elektrofiske, var vannføringen i Lysakerelva på sitt laveste for hele året. Uten systematikk i datainnsamling, er sammenlikning mellom fangster av liten verdi. Med de små fangstene blir statistikken for dårlig til å fange opp små forringelser av vannmiljøet.

...2

Hensyn til den øvrige elva

Vi har i brev til saksbehandler 16-09-2021 påpekt at Jarfossen som er oppgitt i pålitelige kilder å være 5 meter høy, faktisk består av to fall på hhv. 3 og 2 meter adskilt av en 10 meter bred avsats. Den utgjør dermed ikke noe vandringshinder for modne laks. Ovenfor Jarfossen finnes det ingen hindring før etter 2,5 kilometer hvor Røafossen på 14 meter blir en utfordring til videre oppvandring, men ingen absolutt hindring fordi fallet strekker seg over ca. 60 meter. Tillatelsen gjengir vår beskrivelse av forholdet, men den gir ingen begrunnelse for at innspillet ble ignorert, bortsett fra at det ble stilt krav om elektrofiske på et ubestemt sted ovenfor Jarfossen. Det må påpekes at sannsynligheten for å finne et par gytemodne fisk eller deres yngel er minimal; det finnes ca. 500 meter med egnet gytebunn fordelt over en strekning på ca. 1500 meter, med partier både nord og sør for Bærumsveien.

Det skal huskes at nabokommunene og Miljødepartementet har godkjent Kommunedelplanene for Lysakervassdraget med en handlingsplan som går ut på, siden selve Lysakerelva er et naturområde av nasjonal viktighet, at den skal forvaltes ved å overlates, så langt som mulig, til naturlig utvikling. Det å introdusere en fremmed art som laks inn i den øvre delen av Lysakerelva, er langt fra naturlig utvikling.

Saksbehandling

Forskrift om rammer for vannforvaltningen §27 omtaler publikumsdeltakelse i forvaltning av vannforekomster. Selve om disse sakene ikke kommer direkte innunder arbeid med forskriften, setter denne paragrafen en standard for forvaltning av vannmiljøet i det 21. århundre. Saken ligger såpass tett opp mot vannforvaltning at publikum, og dermed interessegrupper utenom søkeren selv, burde blitt invitert til å uttale seg. Vårt engasjement er utløst av informasjon formidlet via Lysaker Næringsvel som representerer grunneierne langs de nedre strekninger til Lysakerelva. Alle instansene som ble bedt om å uttale seg, var statlige, regionale eller kommunale.

Dersom tiltaket gjennomføres og halvparten eller mer av Lysakerelva blir lakseførende, må andre fiskeforvaltningsregler enn dagens innføres for strekningen som har vært et lavterskeltilbud til fritidsfiskere. Det ville måtte avtales hvem skal stå for denne forvaltningen siden nye grunneiere kommer inn i forvaltningsregimet. Slike spørsmål er ikke lagt frem eller drøftet i tillatelsens begrunnelse, og burde legges frem for aktuelle eiere av grunn ovenfor Jarfossen.

Gyte- og oppvekstforhold

Fjerning av vegetasjon fra kantsonen og dumping av fyllmasser langs Lysakerelva nedenfor Fåbro har redusert tilgang på næring for fisk. Stedsgenererte (autoktone) organiske stoffer er en viktig bestandsbegrensende faktor fordi demningen på Fåbro reduserer tilflyt av slike næringsstoffer fra de øvre strekninger av Lysakerelva. Kantvegetasjonen tilfredsstillende formålet til §11 i vannressursloven over bare ven

noen få titalls meter av strekningens 1600 meter med kantsone. Det er vår oppfatning at bestandene av laks og sjørret i Lysakerelva i dag er godt tilpasset elvas reduserte bæreevne. Ligger bestandene under den næringsmessige bæreevnen, skyldes det vannkvaliteten. Utslipp fra Granfosstunnelen samt andre forurensingskilder, som snødeponering, overvann fra bilparkeringsområder og kloakkoverløp fra boligområder, forringer vannkvalitet i Lysakerelva nedenfor Fåbro.

Det er viktigere å rette oppmerksomhet og tiltak mot kildene til det dårlige gyte- og vekstforholdet langs denne nedre elvestrekningen enn på kunstig vis å øke produksjon av lakseyngel som, etter tid på havet, ikke finner egnede forhold for å gyte selv langs den tilgjengelige elvestrekning.

Med vennlig hilsen

Signert versjon fås ved henvendelse

John Tibballs
styreleder

Bo Wingård
styremedlem